

Sanngjarnt og réttlátt

NAFN

DAGSETNING

Leiðbeiningar: 1. hluti

Parið orðin við réttar skilgreiningar með því að draga línu á milli.

Orð	Skilgreiningar
A. Höfundaréttur	A Lögverndaður réttur höfunda yfir þeim hlutum sem þeir hafa búið til
B. Opið efni	C Kunnátta til að nota höfundarréttarvarið verk án leyfis, en aðeins á ákveðna vegu og við sérstakar aðstæður
C. Sanngjörn notkun	B Sköpunarverk sem ekki er höfundarréttarvarið og er ókeypis að nota án leyfis

Leiðbeiningar: 2. hluti

Þegar kennari les orðin upphátt um fjögur atriði sanngjarnar notkunnar skaltu skrifa þau í eyðurnar.

... tilgangur nýja verksins
er vegna náms eða að upprunalega
verkið breytist
í eitthvað alveg nýtt.

... magnið sem þú
notar
er bara lítill hluti
upprunalega verksins og
taki ekki

Algeng dæmi:

Skólaverkefni og menntun

Gagnrýni og athugasemdir

Fréttaflutningur

Grín og glens

... eðli
upprunalega verksins er
fræðilegt eða byggt á
staðreynd (frekar en
skáldverki eða annarri
sköpun

... Áhrifin sem nýja verkið hefur mun
ekki innibera neikvæð
áhrif á upprunalega
höfund eða verðmæti
sköpunar hans

FRÉTTA OG MIDLALÆSI

Vid notum gagnrýna hugsun
og erum skapandi.

commonsense.org/education

Shareable with attribution for noncommercial use. Remixing is permitted.

Sanngjarnt og réttlátt

NAFN

DAGSETNING

Leiðbeiningar: 3. hluti

Notaðu kortið til að greina hvort „Turnin' It Up“ mixið frá DJ Earworm falli undir sanngjarna notkun eða ekki.

Hann notar ákveðna búta aftur og aftur, en hann hefur breytt þeim í algjörlega nýtt lag.

Þótt hann sé ekki að selja lagið þá

hefur það gert hann vinsælan. Auk

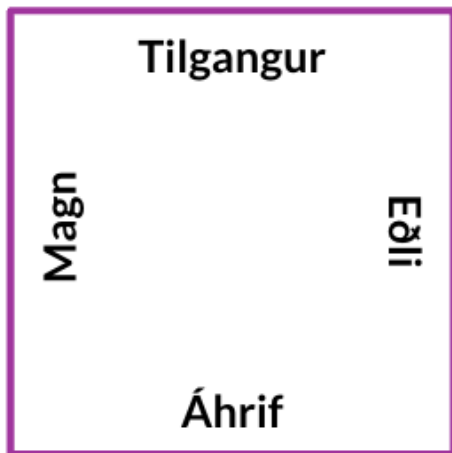
þess fær hann greitt fyrir að vera plötusnúður.

Hann notar bara lítinn hluta

úr hverju lagi. En hann notar

hlutana aftur og aftur til að

semja heilt lag.

Hann notar sköpun frekar en

sem staðreynd eða eitthvað

fræðilegt. Það gerir það að

verkum að líklegra er að

notkunin verði ekki sanngjörn.

Hann dreifir sköpunarverki listamannsins víðar sem gæti gert það að verkum að listamaðurinn fái meiri tekjur. En hann vísar hinsvegar hvergi í listamanninn.

Sanngjarnt og réttlátt

NAFN

DAGSETNING

Að lokum: Er hægt að skilgreina þessa endurgerð sem sanngjarna notkun? Af hverju, eða af hverju ekki?

Svörin geta verið mismunandi.

Það er notast við brot úr laginu, þetta er ákveðinn bútasamur og því fellur þetta sennilega undir sanngjarna notkun. Að auki hefur þessi plötusnúður stundað svona vinnu um árabil og virðist ekki lenda í neinum málaferlum því tengdu. En það að hann vísi ekki í upprunalega listamenn gæti þó tengst höfundarréttar málum.